

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžk/10/2016
Identifikačné číslo spisu: 1015201664
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1015201664.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Marty Molnárovej v právnej veci žalobcu: C. D. H., bytom L. XX, R., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 38139-2/2015-BA z 28. júla 2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/234/2015-18 zo 14. júla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/234/2015-18 zo 14. júla 2016 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 1S/234/2015-18 zo 14. júla 2016 podľa § 190 Správneho súdneho poriadku zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 38139-2/2015-BA zo dňa 28. júla 2015, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 700-0250103814-GC04/14 zo 4. novembra 2014, ktorým bolo žalobcovi podľa § 240 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) predpísané penále vo výške 806,52 eura, vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistenie do rezervného fondu solidarity, vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a povinných príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti.

2. Žalobcovi ako samostatne zárobkovo činnej osobe bolo penále predpísané z dôvodu, že za mesiace január 2009 až september 2009, január 2010 až november 2010, január 2012 až december 2012, január 2013 až december 2013 odviezol poistné a povinné príspevky po zákonom stanovenej lehote. Žalovaná v odôvodnení rozhodnutia uviedla, že žalobca nesplnil podmienky pre nepredpísanie penále alebo

odpustenie povinnosti zaplatiť predpísané penále podľa ustanovenia § 293bl ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., nakoľko príspevok na poistenie v nezamestnanosti za júl 2001 nezaplatil vôbec a poistné za mesiace jún 2009 a júl 2009 odviezol až po zákonom stanovenej lehote (až 2. júna 2010). Zákon č. 461/2003 Z.z. neumožňuje odpustiť penále, ktoré sa viaže na dlžné poistné a povinné príspevky za obdobie po 1. januári 2010.

3. Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie a postup žalovaného boli v súlade so zákonom. Poukázal na to, že ustanovením § 293bl bol v zákone č. 461/2003 Z.z. zakotvený tzv. „generálny pardon“, z ktorého vyplýva, že Sociálna poisťovňa nepredpíše penále, alebo odpustí povinnosť zaplatiť predpísané penále, ktoré sa viaže na dlžné poistné na sociálne poistenie a dlžné príspevky na starobné dôchodkové sporenie za obdobie pred 1. januárom 2010 v prípade, ak bude dlžné poistné a príspevky najneskôr do dňa 30. apríla 2010 uhradené. Podmienkou na nepredpísanie, či odpustenie penále je zaplatenie všetkých dlžných súm poistného a príspevkov za celé obdobie poistenia pred 1. januárom 2010, bez ohľadu na deň zaplatenia týchto dlžných súm.

4. Krajský súd uviedol, že odpustenie povinnosti zaplatiť predpísané penále je možné len po splnení zákonom stanovených podmienok. To znamená, že žalobca pre úspešné uplatnenie citovaného ustanovenia zákona, by musel zaplatiť poistné a príspevky v plnej výške za celé obdobie do 30.04.2010. Nakoľko žalobca nezaplatil príspevok na poistenie v nezamestnanosti za mesiac júl 2001 v plnej výške, za obdobie január 2009 až september 2009 mu nebolo možné odpustiť predpísané penále v zmysle § 293bl ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Žalobca nesplnil podmienky pre nepredpísanie penále, resp. pre jeho odpustenie podľa § 293bl ods. 1, nakoľko nezaplatil všetky dlžné sumy poistného a príspevkov v lehote do 30.04.2010.

5. K námietke žalobcu uvedenej v žalobe, že dlžné poistné uhradil v celej výške, súd uvádza, že žalobca nepredložil žiadne relevantné dôkazy o tom, že by všetky dlžné sumy poistného a príspevkov uhradil v lehote stanovenej zákonom, t. j. do 30.04.2010. Túto skutočnosť žalobca nepreukázal ani v administratívnom konaní, ani v súdnom konaní.

6. K námietke žalobcu o nesprávnom doručení prvostupňového rozhodnutia krajský súd uvádza, že s touto sa stotožnil aj druhostupňový správny orgán, ktorý na túto skutočnosť prihliadol a odvolanie žalobcu považoval za podané včas. V tomto prípade súd súhlasí s právnym názorom žalovanej, že žalobca nebol ukrátený na svojich právach vzhľadom na skutočnosť, že odvolanie voči rozhodnutiu prvostupňového orgánu, ktoré by inak považované za podané po lehote, považoval odvolací orgán, na základe čestného vyhlásenia žalobcu, za včas podané a o podanom odvolaní rozhodol v riadnom odvolacom konaní. Podľa názoru krajského súdu nebolo v tomto prípade potrebné prvostupňové rozhodnutie z dôvodu procesného pochybenia zrušiť a uložiť prvostupňovému orgánu opätovné doručenie tohto rozhodnutia, nakoľko žalobca s prvostupňovým rozhodnutím nesporne disponuje, o čom svedčí aj tá skutočnosť, že voči nemu podal odvolanie.

7. Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť a žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie. Mal za to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Zopakoval svoju žalobnú námietku ohľadne nesprávneho doručovania prvostupňového správneho rozhodnutia, pričom podľa jeho názoru krajský súd nenapravil nezákonný právny stav spôsobený žalovaným a prvostupňovým správnym orgánom a ponechal v právoplatnosti a vykonateľnosti neprávoplatné a nevykonateľné napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu. Prvostupňový správny orgán porušil základný procesný postup vyplývajúci zo správneho poriadku (§ 24 ods. 1) a nedoručil žalobcovi prvostupňové správne rozhodnutie do vlastných rúk, čo spôsobilo takú závažnú procesnú vadu konania, pre ktorú napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu nenadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť. Žalobca pritom poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/13/2011 z 20. septembra 2011, v ktorom bol vyslovený názor, že „s doručovaním sa v práve spájajú významné dôsledky. Doručovanie rozhodnutí v správnom konaní má vplyv na splnenie procesných podmienok odvolacieho

konania, ako aj konania následného súdneho prieskumu správnych rozhodnutí v správnom súdnictve. Ak nebolo rozhodnutie správne doručené podľa zákonných predpisov, s takouto vadou sú spojené závažné procesnoprávne následky, nemôže začať plynúť lehota na podanie odvolania alebo žaloby a rozhodnutie nemôže nadobudnúť právoplatnosť, pretože doručenie rozhodnutia vo veci samej je nevyhnutným predpokladom právoplatného skončenia veci. Kvalifikovanou formou doručovania je doručovanie do vlastných rúk, pri ktorom písomnosť môže prevziať len adresát a možnosť doručiť písomnosť náhradnému prijímateľovi je vylúčená, okrem splnomocnenca na preberanie zásielok. Ak písomnosť prevzal niekto iný ako osoba oprávnená podľa zákona na prevzatie písomnosti určenej do vlastných rúk, písomnosť nie je možné považovať za doručenú a takéto doručenie inej osobe, nemôže mať účinky riadneho doručenia, a to ani v prípade, keby sa jej prostredníctvom písomnosť do rúk účastníka dostala. Správnosť doručenia preukazuje správny orgán, spravidla doručenkami.“

8. Žalovaná vo svojom vyjadrení navrhla, aby najvyšší súd kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol. Podľa jej názoru žalobca v odvolaní neuviedol také námietky, či právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie preskúvaných rozhodnutí žalovanej.

9. Uviedla, že napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 38139-2/2015-BA bolo na základe odvolania žalobcu zo dňa 26. novembra 2014, vydané v riadnom odvolacom konaní, v rámci ktorého druhostupňový orgán rozhodoval o zákonnosti napadnutého rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 700-0250103814-GC04/14 zo dňa 4. novembra 2014, pričom preskúmal zákonnosť prvostupňového rozhodnutia, zo skutkového aj právneho hľadiska a zaoberal sa všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní. Žalovaná žalobcovi nebránila rozšíriť, resp. spresniť odvolacie dôvody, preukázať rozhodujúce skutočnosti alebo predložiť dôkazy v rámci prebiehajúceho odvolacieho konania, a to až do jeho ukončenia vydaním rozhodnutia odvolacieho orgánu.

10. Žalovaná poukázala na to, že z doručenky listovej obálky, ktorou bola zásielka obsahujúca rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, č. 700-0250103814-GC04/14 zaslaná žalobcovi doporučené do vlastných rúk s opakovaným doručením, na adresu zaevidovanú v systéme Sociálnej poisťovne, je uvedený podpis „D. H., osobne“, s dňom prevzatia písomnosti 10. november 2014. Sociálna poisťovňa nemala dôvod spochybňovať údaje uvedené na predmetnej doručenke listovej obálky. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 109/2011 zo dňa 23. júna 2011, z ktorého vyplýva, že pri doručovaní poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje zásadne doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielateľovi. Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytáva postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p., potvrdzuje to, čo je v nej uvedené, pričom v zmysle ustanovenia § 45 ods. 2 O.s.p. údaje uvedené na doručenke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak.

11. Sociálna poisťovňa považovala údaje uvedené na doručenke za pravdivé až do predloženia čestného vyhlásenia zo strany žalobcu, t. j. do 3. júla 2015, v ktorom vyhlásil, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, č. 700-0250103814-GC04/14 nemal doručené do vlastných rúk. V danom prípade však nedoručením prvostupňového rozhodnutia do vlastných rúk neboli porušené žalobcove procesné práva, pretože Sociálna poisťovňa, ústredie, ako odvolací orgán, túto skutočnosť zohľadnila pri posudzovaní včasnosti podania odvolania voči rozhodnutiu prvostupňového orgánu. Vychádzajúc z konkrétnych námietok žalobcu v jeho odvolaní je zrejmé, že v čase podania odvolania bol s napadnutým rozhodnutím pobočky Sociálnej poisťovne oboznámený. Preto podľa názoru žalovanej nebolo potrebné prvostupňové rozhodnutie žalobcovi opätovne doručiť. Nedoručenie rozhodnutia do vlastných rúk adresáta nespôsobuje nezákonnosť doručovaného rozhodnutia. Poukázala tiež na to, že aplikácia správneho poriadku, na ktorý sa žalobca odvoláva, je v konaní vo veciach sociálneho poistenia v zmysle § 172 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vylúčená.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd postupom podľa § 452 a nasl. Správneho súdneho poriadku preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 Správneho súdneho poriadku s tým, že

deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29. mája 2019.

13. Predmetom preskúmania v prejednávanej veci je rozhodnutie žalovanej č. 38139-2/2015-BA zo dňa 28. júla 2015, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 700-0250103814-GC04/14 zo 4. novembra 2014, ktorým bolo žalobcovi podľa § 240 zákona č. 461/2003 Z.z. predpísané penále vo výške 806,52 eura, vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistenie do rezervného fondu solidarity, vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a povinných príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti.

14. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu kasačného bolo posúdiť správnosť právnych záverov súdu prvého stupňa, ktorý po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej dospel k záveru, že žalovaná postupovala v súlade s platnou právnu úpravou a napadnuté rozhodnutie je zákonné.

15. Podľa názoru žalobcu nedoručením prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu žalobcovi do vlastných rúk došlo k porušeniu jeho procesných práv a znamenalo takú závažnú vadu konania, ktorá spôsobila, že napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu nenadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť.

16. Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

17. Podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou "do vlastných rúk". Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia

- a) o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie, o uložení pokuty a penále,
- d) o prerušení konania,
- e) o zastavení konania.

18. Podľa § 212 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. zásielky s obsahom písomností určených do vlastných rúk vydá pošta len adresátovi alebo fyzickej osobe, ktorá sa preukáže splnomocnením na preberanie zásielok.

19. Na námietku žalobcu v kasačnej sťažnosti najvyšší súd v prvom rade poznamenáva, že v zmysle § 172 ods. 2 veta prvá zákona č. 461/2003 Z.z. na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Argumentácia žalobcu poukazovaním na ustanovenia správneho poriadku preto nemá v prejednávanej veci žiadnu relevanciu.

20. Doručenie do vlastných rúk je forma doručovania, ktorá kvalifikovane preukazuje doručenie písomnosti adresátovi. Vzhľadom na to, že doručenie rozhodnutia vyvoláva pre jeho adresáta právne následky, je dôležité, aby bolo doručenie riadne preukázané. Skutočnosť, že sa žalobca proti rozhodnutiu pobočky Sociálnej poisťovne odvolal, preukazuje, že rozhodnutie sa dostalo do sféry jeho dispozície. Žalobca v odvolaní ani inú skutočnosť netvrdí, namietal len, že rozhodnutie mu nebolo doručené do vlastných rúk. Takisto z vecnej argumentácie, ktorá tvorí obsah odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu pobočky Sociálnej poisťovne, vyplýva, že s rozhodnutím bol žalobca oboznámený. Vzhľadom na uvedené, najmä vzhľadom na skutočnosť, že žalobca netvrdí, že prvostupňovým rozhodnutím pobočky Sociálnej poisťovne nedisponuje, možno podľa názoru najvyššieho súdu jednoznačne ustáliť, že prvostupňové rozhodnutie bolo žalobcovi oznámené.

21. Momentom doručenia začala plynúť pre žalobcu lehota na podanie odvolania. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca čestne prehlásil, že rozhodnutie mu nebolo doručené do vlastných rúk, žalovaná akceptovala oneskorene podané odvolanie ako keby bolo podané v zákonnej lehote a rozhodla o ňom v riadnom odvolacom konaní. Nemožno preto akceptovať námietku žalobcu, že v konaní boli porušené jeho procesné práva. Ako vyplýva z uvedeného, všetky práva mu zostali zachované a mohol ich v konaní uplatniť. Inštitút doručovania do vlastných rúk nie je samoúčelným procesným inštitútom, nie je to ustanovená povinnosť pre povinnosť, ale má svoj zmysel a účel, a to aby mohli relevantne nastať právne následky spojené s momentom doručenia rozhodnutia. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná akceptovala čestné prehlásenie žalobcu o nedoručení rozhodnutia do vlastných rúk a v podstate mu odpustila zmeškanie lehoty a vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nikde netvrdí, že rozhodnutie mu nebolo doručené vôbec, najvyšší súd považuje za preukázané, že najneskôr podaním odvolania proti tomuto rozhodnutiu (teda dňom 26. novembra 2014) sa rozhodnutie dostalo do sféry dispozície žalobcu a žalobca s ním bol oboznámený. Zrušovanie rozhodnutia žalovanej a vrátenie jej veci na nové konanie len z dôvodu, aby sa zopakovalo doručovanie, považuje za takýchto okolností najvyšší súd za neúčelné, a to najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že takéto zopakovanie konania pred správnym orgánom nemôže privodiť pre žalobcu priaznivejší výsledok.

22. Najvyšší súd tiež poukazuje na to, že na doručenke, ktorá má preukazovať doručenie prvostupňového rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, je v kolónke podpis rukou napísané meno „D. H.“ s poznámkou „osobne“. Taktiež je v tejto súvislosti potrebné uviesť, že žalobca len tvrdí, že rozhodnutie mu nebolo doručené do vlastných rúk, avšak nijako nezrejmuje, akým spôsobom mu doručené bolo a tiež absentuje akákoľvek zmienka o tom, či žalobca u doručovateľa - Slovenskej pošty, a.s. reklamoval nesprávne doručenie - vydanie zásielky neoprávnenej osobe, ak k takejto skutočnosti došlo. Vzhľadom na skutočnosť, že údaje na doručenke sa považujú za pravdivé, ak nie je preukázaný opak, pričom doručenka sa žalovanej vrátila riadne vyplnená, a v tejto súvislosti s poukazom na to, že žalovaná len na základe čestného vyhlásenia žalobcu akceptovala jeho oneskorene podané odvolanie, riadne ho prejedнала a meritórne o ňom rozhodla, nemožno dospieť k inému záveru ako k tomu, že žalovaná svojím postupom nezasiahla do procesných práv žalobcu a neukrátila ho na jeho právach.

23. K uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/13/2011 z 20. septembra 2011, na ktoré žalobca poukazoval, najvyšší súd uvádza, že predmetom posúdenia v uvedenom rozhodnutí bola odlišná procesná situácia, keď druhostupňový správny orgán odvolanie účastníka konania posúdil ako onekorene podané a meritórne o ňom nerozhodol.

24. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď žalobu zamietol. Kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú preto kasačný súd podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol.

25. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Sťažovateľ bol v konaní neúspešný, žalobca si náhradu trov konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.